

ובגוונים רבים נתפרשו הדברים, והכל אחד. ברוך הרחמן וברוך שמו לעולם ולעולמי עולמים.

הנה אנכי שלח מלאך לפניך וגו'. רבי יצחק פתח, (שיר א) ישקני מנשיקות פיהו וגו'. אמרה כנסת ישראל, ישקני מנשיקות פיהו. מה הטעם ישקני? יאהבני היה צריך להיות! למה ישקני? אלא כף שנינו, מה נשיקות של דבקות של רוח ברוח, שבגלל כף נשיקה בפה, שהרי תפה הוא המוציא והמקור של הרוח, ולכן נשיקות בפה בחביבות, ודבקים רוח ברוח, שלא נפרדים זה מזה.

ורכן מי שמוציא נשמתו בנשיקה, נדבק ברוח אחרת, ברוח שלא נפרדת ממנו. והינו נקרא נשיקה. ועל זה אמרה כנסת ישראל ישקני מנשיקות פיהו, להדביק רוח ברוח, שלא יפרד זה מזה.

כי טובים דודיך מינין, מאי בעי הכא יין, והא כתיב (ישעיה כח) וגם אלה ביין שגו וגו', וכתוב (ויקרא י) יין ושכר אל תשת אתה ובניך, מה הטעם כאן יין? רבי חייא אמר, מיינה של תורה. רבי חזקיה אמר, זה שכרוב (תהלים קד) ויין ישמח לבב אנוש. ועל זה כתוב כי טובים דודיך מינין, לחדות הלב. מינין - שמשמחני יותר מהכל.

רבי יהודה אמר, כתיב (בראשית כט) וישק יעקב לרחל וישא את קולו ויבך. למה בכה? אלא בדיקות הרוח בה לא יכל הלב לסבל, ובכה. ואם תאמר, הרי כתוב וישקוהו ויבכו? שנינו, למה נקוד על וישקוהו? אלא שלא נדבקה בו רוח כלל, ועל זה כתוב ונעטרות נשיקות שונא. מה זה (משלי כו) ונעטרות נשיקות שונא?

והא אוקימנא מלי. ובגוונין סגי אין אתפרשן מלי, וכלא חד. בריך רחמנא בריך שמייה לעלם ולעלמי עלמין.

הנה אנכי שלח מלאך לפניך וגו'. (שמות כג) רבי יצחק פתח, (שיר השירים א) ישקני מנשיקות פיהו וגו'. אמרה כנסת ישראל, ישקני מנשיקות פיהו. מאי טעמא ישקני, יאהבני מיבעי ליה, אמאי ישקני. אלא הכי תנינן, מאי נשיקות אדבקותא דרוחא ברוחא. דבגיני כף נשיקה בפה, דהא פומא אפקותא ומקורא דרוחא הוא, ועל דא נשיקין בפומא, בחביבותא, ודבקין רוחא ברוחא, דלא מתפרשן דא מן דא.

ועל דא מאן דנפיק נשמתיה בנשיקה, מתדבק ברוחא אחרא. ברוחא דלא מתפרש מניה. והיינו אקרי נשיקה. ועל דא אמרה כנסת ישראל, ישקני מנשיקות פיהו, לאדבקה רוחא ברוחא, דלא יתפריש דא מן דא.

כי טובים דודיך מינין, מאי בעי הכא יין, והא כתיב (ישעיה כח) וגם אלה ביין שגו וגו', וכתוב (ויקרא י) יין ושכר אל תשת אתה ובניך, מאי טעמא הכא יין? רבי חייא אמר, מיינה דאורייתא. רבי חזקיה אמר, דא דכתיב, (תהלים קד) ויין ישמח לבב אנוש, ועל דא כתיב, כי טובים דודיך מינין, לחדוותא דלבא. מינין, דחדי לי יתיר מפלא.

רבי יהודה אמר, כתיב, (בראשית כט) וישק יעקב לרחל וישא את קולו ויבך, אמאי קא בכה. אלא באתדבקותא דרוחא בה, לא יכל לבא למסבל, ובכה. ואי תימא, הא כתיב, (בראשית לג) וישקוהו ויבכו. תנינן, אמאי נקוד

וישקוהו, אלא דלא אתדבק ביה רוחא כלל, ועל דא כתיב, (משלי כו) ונעטרות

אֵלָא מִי שְׁנוּשֵׁק בְּחִיבֵיבּוּת, מְדַבֵּיק רִוּחָו בְּרוּחָו בְּדַבְּקוֹת הַחִיבֵיבּוּת, וּמִי שֶׁלֹּא נוֹשֵׁק בְּחִיבֵיבּוּת, זֶה לֹא בְּדַבְּקוֹת, אֵלָא וְנִעְתְּרוֹת. מֵה זֶה נִעְתְּרוֹת? גִּסּוֹת, שֶׁלֹּא דְבַקָּה רִוּחָו בְּאוֹתָהּ נְשִׂיקָה וְלֹא נִדְבַק בּוֹ כָּלָל. וּמִשּׁוּם כֶּף כְּתוּב, יִשְׁקֶהוּ מִנְשִׂיקוֹת פִּיהוּ, שֶׁהִיא דְבַקוֹת רִוּחַ בְּרוּחַ.

שְׁנִינּוּ, כֹּל זְמַן שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הוֹלֵךְ עִם יִשְׂרָאֵל, כְּבִיכּוֹל נִדְבַקְתָּ רִוּחַ בְּרוּחַ, וְעַל זֶה כְּתוּב (דְּבָרִים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בַּה', בְּכֹל אוֹתָם גּוֹנֵי הַדְּבָקוֹת, וְלֹא נִפְרָדִים זֶה מִזֶּה. בְּשַׁעֲה שֶׁנֶּאֱמַר הִנֵּה אֲנִכִי שֹׁלַח מִלְאָךְ לְפָנֶיךָ, יִדַע מִשֶּׁה שְׁזוֹ פְּרִישָׁה. אָמַר, (שְׁמוֹת ל) אִם אֵין פְּנִיךָ הוֹלְכִים אֵל תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה. רַבִּי אָבָא אָמַר, מֵה כְּתוּב לְמַעֲלָה מִזֶּה? (שֵׁם לד) רֵאשִׁית בְּכוּרֵי אֲדָמָתְךָ תְּבִיא בֵּית ה' אֱלֹהֶיךָ לֹא תִבְשַׁל גְּדֵי בַחֲלָב אִמּוֹ. מֵה זֶה אוֹמֵר? אֵלָא שֶׁלֹּא לְעֵרֵב דְּבַר תַּחֲתוֹן בְּעֵלְיוֹן, שֶׁלֹּא יִנָּק הַצַּד הַחִיצוֹן מִהַצַּד הַפְּנִימִי. מֵה בֵּין זֶה לְזֶה? זֶה שֶׁבַחוּץ מַצַּד הַטְּמֵאָה, וְזֶה שֶׁלְּפָנִים בְּצַד הַקְּדוּשָׁה. מִי הִיא אִמּוֹ? זוֹ כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרָאת אֵם. בַּחֲלָב אִמּוֹ - שֶׁלֹּא יוֹנֵק מַצַּד זֶה מִי שֶׁלֹּא צָרִיךְ. וְכֹאן כְּתוּב, הִנֵּה אֲנִכִי שֹׁלַח מִלְאָךְ לְפָנֶיךָ. אָמַר מִשֶּׁה, הָרִי קָבַלְתִּי בְּטַחֲוֹן מִמֶּךָ שֶׁלֹּא תִפְרָד מִעֲמֻנִי, וְדַאי אִם אֵין פְּנִיךָ הוֹלְכִים אֵל תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה. וּבַמָּה יוֹדַע אִפּוֹא וְגו'.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, דְּבַר זֶה לֹא אָמַר הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵלָא בְּאַהֲבַת יִשְׂרָאֵל וּלְהַתְּפִיֵס עִמָּם. לְמַלְךְ שֶׁהִיָּה רוֹצֵה לְלַכֵּת עִם בְּנוֹ, וְלֹא רָצָה לְעֹזֵב אוֹתוֹ. בָּא בְּנוֹ וּפְחַד לְבַקֵּשׁ מִהַמֶּלֶךְ שִׁילָךְ עִמּוֹ. הַקְּדוּשׁ הַמֶּלֶךְ וְאָמַר, הָרִי לְגִינּוֹר פְּלוּנִי לְךָ עִמָּךְ לְשִׁמְרָךְ בְּדַרְךָ. לְאַחַר

נְשִׂיקוֹת שׁוּנָא. מָאִי וְנִעְתְּרוֹת נְשִׂיקוֹת שׁוּנָא. אֵלָא מָאִן דְּנְשִׂיק בְּחִיבֵיבּוּתָא, מִתְּדַבֵּק רִוּחִיה בְּרוּחִיה, בְּדַבְּיָקוּתָא דְּחִיבֵיבּוּתָא וּמִאֵן דְּלֹא נְשִׂיק בְּחִיבֵיבּוּתָא, לָאוּ בְּדַבְּיָקוּתָא הוּא, אֵלָא וְנִעְתְּרוֹת. מָאִי נִעְתְּרוֹת. גִּסּוֹתָא, דְּלֹא דְבִיק רִוּחִיה בְּהִיהוּא נְשִׂיקָה. וְלֹא אֲתַדְּבַק בֵּיה כָּלָל. וּבְגִינֵי כֶף כְּתִיב, יִשְׁקֵנִי מִנְשִׂיקוֹת פִּיהוּ, דִּהוּא דְּבַקוּתָא רִוּחָא בְּרוּחָא.

תָּנָא, כֹּל זְמַנָּא דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָזִיל בְּיִשְׂרָאֵל, כְּבִיכּוֹל אֲתַדְּבַק רִוּחָא בְּרוּחָא, וְעַל דָּא כְּתִיב, (דְּבָרִים ד) וְאַתֶּם הַדְּבָקִים בֵּינִי, בְּכֹל אֵינוֹן גּוֹוֵנֵי דְּבִיקוּתָא, וְלֹא מִתְּפָרְשָׁא דָּא מִן דָּא. בְּשַׁעֲתָא דְּאֲתַמַּר הִנֵּה אֲנִכִי שֹׁלַח מִלְאָךְ לְפָנֶיךָ, יִדַע מִשֶּׁה דְּפָרִישׁוּתָא הוּא. אָמַר (שְׁמוֹת לג) אִם אֵין פְּנִיךָ הוֹלְכִים אֵל תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה.

רַבִּי אָבָא אָמַר, מֵה כְּתִיב לְעֵילָא מִן דָּא, (שְׁמוֹת לד) רֵאשִׁית בְּכוּרֵי אֲדָמָתְךָ תְּבִיא בֵּית יי' אֱלֹהֶיךָ לֹא תִבְשַׁל גְּדֵי בַחֲלָב אִמּוֹ. מָאִי קָא מִיָּרִי. אֵלָא דְּלֹא לְעֵרְבָא מִלָּה תַתָּאָה בְּעֵלְאָה, דְּלֹא יִנָּקָא סְטָרָא דְּלִבְר, מִסְטָרָא פְּנִימָאָה. מֵה בֵּין הָאִי לְהָאִי. דָּא דְּלִבְר, מִסְטָרָא דְּמִסְאָבָא. וְדָא דְּלִגּוֹ, בְּסְטָרָא קְדִישָׁא. מָאֵן אִמּוֹ. דָּא כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל, דְּאֲתַקְרִי אֵם. בַּחֲלָב אִמּוֹ, דְּלֹא יִנָּק מִהָאִי סְטָרָא, מָאֵן דְּלֹא אֲצַטְרִיךְ. וְהָכָא כְּתִיב, הִנֵּה אֲנִכִי שֹׁלַח מִלְאָךְ לְפָנֶיךָ. אָמַר מִשֶּׁה, הָא קָבִילָנָא בְּטַחֲוֹנָא מִינָךְ, דְּלֹא תַתְּפָרֵשׁ מִינָךְ, וְדַאי אִם אֵין פְּנִיךָ הוֹלְכִים אֵל תַּעֲלֵנוּ מִזֶּה. וּבַמָּה יוֹדַע אִפּוֹא וְגו'.

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מִלָּה דָּא לֹא קָאֲמַר קְדִישָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵלָא בְּרַחֲמֵימוּתָא דִּישְׂרָאֵל, וְלֹאֲתַפְּיִיסָא בְּהַדְּיָיְהוּ. לְמַלְכָּא דִּהוּוָה בְּעֵי לְמִיזַל עִם בְּרִיה. וְלֹא בְּעֵי לְשַׁבְּקָא לִיה. אֲתָא בְּרִיה, (דף קכ"ה ע"א) וּמִסְתַּפִּי לְמַבְעֵי לִיה לְמַלְכָּא